

**Ομιλία στην παρουσίαση του βιβλίου του Αρμάντο Χαρτ
ALDABONAZO – στην κουβανική επαναστατική παρανομία**

Αραμής Φουέντε Ερνάντες

Πρέσβης της Δημοκρατίας της Κούβας

24/2/24

(Μετάφραση: Σαπφώ Διαμάντη)

Αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες,

Ευχαριστώ τους συντρόφους του Διεθνούς Βήματος για την πρόσκληση να μοιραστώ μαζί σας κάποια στοιχεία σχετικά με τον σύντροφο Αρμάντο Χαρτ Δάβαλος και το έργο του, το οποίο περιλαμβάνεται στο εξαιρετο βιβλίο Aldabonazo στην κουβανική επαναστατική παρανομία 1952-58.

Μια πολύ σύντομη και ίσως περιττή εισαγωγή: Ο Αρμάντο Χαρτ, Κουβανός διανοούμενος, πολιτικός και επαναστάτης, γεννήθηκε το 1930 και μπήκε στο πανεπιστήμιο το 1947. Εκεί εντάχθηκε στην Ορθόδοξη Νεολαία και έγινε μέλος της Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Ομοσπονδίας. Αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή στα 22 του χρόνια. Ήταν ημέρες μεγάλου πολιτικού αναβρασμού και φούντωνε ο αγώνας της φοιτητώσας νεολαίας που ανέκαθεν βρισκόταν σε διαρκή δράση κατά της διαφθοράς και των πολιτικών οι οποίες υπηρετούσαν τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο Χαρτ, μαζί με άλλους γενναίους νέους, διαδραμάτισε σημαντικότατο ρόλο.

Εν μέσω της αξιοθρήνητης κατάστασης στην οποία βρισκόταν η αστική δημοκρατία στην Κούβα την εποχή εκείνη, όταν οι εκάστοτε πολιτικοί επιχειρούσαν να την εμφανίσουν ως ιδανική ενώ στην πραγματικότητα αυτή αντιπασσόταν στα συμφέροντα του λαού, αναδύθηκε, με πρωτεργάτη τον Εδουάρδο Τσιμπάς, το Ορθόδοξο Κόμμα. Ο Τσιμπάς που, ανάμεσα στους πολιτικούς της εποχής, ξεχώριζε για τις τίμιες θέσεις του και τη δηλωμένη επιθετική του στάση κατά της επικρατούσας διαφθοράς, ανέλαβε δράση επί μονίμου βάσεως προκειμένου να την καταγγείλει και να την αντιμετωπίσει, προτάσσοντας το συσπειρωτικό σύνθημα εξαχρείωση εναντίον χρήματος. Οι ηχηρές και συστηματικές του καταγγελίες συνέβαλαν στην προβολή του κόμματός του ως μιας παράταξης που θα μπορούσε να επιβληθεί στις εκλογές που προβλέπονταν για το 1952.

Έστησαν παγίδα στον Τσιμπάς για να τον διαβάλουν δημοσίως και να υπονομεύσουν αμετάκλητα τόσο το προσωπικό του κύρος όσο και το κύρος που είχε ήδη επιτύχει το κόμμα. Συνέβη τότε εκείνο το ανήκουστο, όταν στη ραδιοφωνική εκπομπή του, που μεταδιδόταν ζωντανά, μετά από μια δριμεία καταγγελία και μια πολιτική αγόρευση με σκοπό τη συνέχιση της αφύπνισης των συνειδήσεων, ανήγγειλε ότι από πλευράς του σήμαινε το ύστατο εγερτήριο,

aldabonazo, και αμέσως μετά ήχησε ένας πυροβολισμός που τον άφησε ετοιμοθάνατο και τελικά του στοίχισε τη ζωή.

Το γεγονός αυτό συγκλόνισε τη χώρα και έδωσε ακόμα μεγαλύτερη δύναμη στο Ορθόδοξο Κόμμα, και ιδίως στη νεολαία του που συγκέντρωνε ένα μεγάλο τμήμα των πιο φωτεινών και ρηξικέλευθων μορφών της χώρας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονταν ο Φιδέλ Κάστρο και ο Αρμάντο Χαρτ.

Ενέσκηψε στη συνέχεια το απευκταίο πραξικόπημα του δικτάτορα Φουλχένσιο Μπατίστα, που πραγματοποιήθηκε λίγο πριν τις εκλογές προκειμένου να αποτρέψει τον εκλογικό θρίαμβο των ορθοδόξων. Το εν λόγω πραξικόπημα όχι μόνον το καταδίκασε και το απέρριψε η πλειονότητα της Κουβανικής νεολαίας, αλλά και το αντιπάλεψε. Οι πανεπιστημιακοί φοιτητές, μαζί με άλλους τομείς της νεολαίας και των εργατών, προσέφεραν στον καθαιρεμένο πρόεδρο την υποστήριξή τους και τον προέτρεψαν ν' αντισταθεί, αλλά εκείνος αρνήθηκε και προτίμησε την εξορία.

Πραγματοποιήθηκαν αναρίθμητες διαδηλώσεις και άλλες ενέργειες από όσους αντιτάσσονταν στο καθεστώς που επιχειρούσε να επιβληθεί. Με εκείνο το πραξικόπημα ξεκίνησε ένα νέο, ολέθριο στάδιο όπου επεκράτησαν απροκάλυπτα η καταστολή, οι πολιτικές διώξεις, τα βασανιστήρια, το έγκλημα, οι κλοπές και κάθε τι επαίσχυντο. Κατέστη σαφέστατο ότι η επίλυση των σοβαρών προβλημάτων της χώρας μπορούσε να επιτευχθεί μόνο μέσω της ριζοσπαστικοποίησης του αγώνα. Είχαν εξαντληθεί, όπως είπε ο Φιδέλ, οι ανεπαρκείς και επισφαλείς οδοί μέσω των οποίων οι Κουβανοί πολιτικάντηδες και η εξαρτώμενη αστική τάξη επιχειρούσαν να συγκαλύψουν τις δραστηριότητες διαφθοράς και τη δουλοπρέπειά τους απέναντι στις κυβερνήσεις των Ηνωμένων Πολιτειών.

Ο Χαρτ υπήρξε ένας από εκείνους τους νέους με το αδάμαστο πνεύμα που αντιπάλεψαν το πραξικόπημα και εντάχθηκε οριστικά πλέον στον αγώνα του οποίου έκτοτε ηγούνταν ο Φιδέλ. Ο Χαρτ, που τον γνώριζε, κατάλαβε ότι στο πρόσωπο του Φιδέλ συνέκλιναν όλα τα πολιτικά, ηθικά και ανθρώπινα στοιχεία που θα τον μετέτρεπαν στον πραγματικό ηγέτη που θα θαύμαζε ο λαός και θα στεκόταν ικανός να τεθεί επικεφαλής ενός πραγματικού και νικηφόρου επαναστατικού αγώνα.

Η δράση του Χαρτ υπήρξε υψίστης σημασίας. Συμμετείχε σε πολλά από τα αξιοσημείωτα γεγονότα και στους πολιτικούς αγώνες εκείνης της περιόδου. Μετά την επίθεση στη Μονκάδα, με επικεφαλής τον Φιδέλ και μια ομάδα ατρόμητων νέων, ο Χαρτ ενεπλάκη πολύ περισσότερο. Έγινε ιδρυτικό μέλος του Κινήματος της 26^{ης} Ιουλίου, που σχηματίστηκε μετά από εκείνο το ηρωικό κατόρθωμα, ενώ οι ηγετικές του μορφές βρίσκονταν στη φυλακή. Υπήρξε μέλος της εθνικής του ηγεσίας, και διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στην οργάνωση εκείνου του νέου και ισχυρού κινήματος το οποίο οργάνωσε και καθοδήγησε τον αγώνα κατά της αιμοσταγούς τυραννίας.

Στη συνέχεια, όταν αναμενόταν η αποβίβαση των μελών της αποστολής του γιοτ Γκράνμα, ο Χαρτ, μαζί με τον Φρανκ Παϊς και άλλους ηρωικούς νέους από

το Σαντιάγο δε Κούμπα, προετοίμασε τις μαχητικές ενέργειες της 30ής Νοεμβρίου του 1956 και συμμετείχε σε αυτές.

Ο Χαρτ ανέλαβε σημαντικές και επικίνδυνες υπεύθυνες θέσεις και, μετά τη δολοφονία του Φρανκ Παΐς, που εκτελέστηκε από το στρατό του καθεστώτος, ανέλαβε την εθνική ηγεσία του παράνομου αγώνα, του οποίου επίσης υπήρξε ένας από τους πρωτοστάτες. Την οργανωτική του ικανότητα και την τόλμη του μαρτυρούν πολλές ενέργειες που έφερε σε πέρας με οξυδέρκεια και θάρρος, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει η θεαματική του απόδραση από το κτήριο του άλλοτε Βασιλικού Δικαστηρίου της Αβάνας, όπου δικαζόταν για επαναστατική δράση.

Διατήρησε συνεχή επαφή με τον Φιδέλ και ανέβηκε αρκετές φορές στη Σιέρρα Μαέστρα, όπου βρισκόταν η διοίκηση του επαναστατικού στρατού που μαχόταν εναντίον των στρατευμάτων του τυράννου, με σκοπό να διατηρηθεί ο απαραίτητος συντονισμός. Ως τη σύλληψή του και τη μετέπειτα φυλάκισή του, αφού έσωσε τη ζωή του ως εκ θαύματος, ανέπτυξε σημαντικότερο έργο προώθησης του αγώνα στον τομέα που ήταν γνωστός ως των πεδινών, που είχε ως αποστολή τη διατήρηση του επαναστατικού αναβρασμού και τη διεξαγωγή επιχειρήσεων στις πόλεις και γενικά τις αστικές περιοχές της χώρας, καθώς και την πραγματοποίηση δράσεων υποστήριξης και την αποστολή εφοδίων στα αντάρτικα μέτωπα.

Αυτός ήταν ο άνδρας που, με απόλυτη αυθεντία, σταχυολόγησε πάμπολλα έγγραφα και επεισόδια και τα συμπεριέλαβε στο βιβλίο που σήμερα παρουσιάζεται στην ελληνική έκδοσή του, την οποία οφείλουμε στη διαρκή και πολύτιμη δουλειά των συντρόφων του Διεθνούς Βήματος.

Η σταχυολόγηση που πραγματοποίησε ο Χαρτ, εν μέσω πολυπληθών άλλων ασχολιών, αποδεικνύεται αναγκαία για την κατανόηση ουσιαστικών πτυχών του αγώνα του λαού μας σε ένα από τα πλέον υπερβατικά και περίπλοκα στάδια της ιστορίας του. Ο Χαρτ το κατανόησε αυτό, κι έτσι έχουμε μπροστά μας ένα εκτενές όσο και ανεκτίμητο έργο σχετικά με γεγονότα που αφορούν εκείνο το στάδιο, αλλά και μιαν αδήριτη συνεισφορά στον τομέα του πολιτισμού, με τις έρευνες και τις εργασίες του πάνω στη ζωή και το έργο του Χοσέ Μαρτί, όσο και σε άλλους τομείς της πολιτικής, της φιλοσοφίας και της ιδεολογίας.

Μια επιπρόσθετη και όχι λιγότερο σημαντική αξία που πρέπει να του αποδοθεί είναι ότι μπόρεσε να διαφυλάξει και να σταχυολογήσει, στο πέρασμα των χρόνων, την τεκμηρίωση, να συλλέξει τις μνήμες που συνθέτουν αυτό το εξαιρετικό έργο, το βιβλίο του Aldabonazo, που παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση, ενώ αποσαφηνίζει και παρουσιάζει με αξιόπιστη διαύγεια τα γεγονότα εκείνου του αποφασιστικού σταδίου στην ιστορία του κουβανικού λαού.

Οι εχθροί της Επανάστασης, που έχουν βαλθεί να απαξιώσουν την πραγματική της ουσία, μεταξύ πολυάριθμων παραπλανητικών ενεργειών, επεξεργάστηκαν κάποιες θέσεις που εμφανίζουν εκείνους που την πραγματοποίησαν, ως τη νίκη της την 1^η Ιανουαρίου του 1959, και την καθοδήγησαν στη διάρκεια των σχεδόν 65 χρόνων που παρήλθαν έκτοτε, ως ανεύθυνους και αυτοσχεδιαστές. Το

περιεχόμενο του Aldabonazo αντιπαρατάσσεται με σαφή και τεκμηριωμένο τρόπο. Η Επανάσταση δεν ήταν, ούτε μπορούσε να είναι στις συνθήκες αγώνα της Κούβας, ζήτημα τύχης.

Τα τεκμήρια που απαρτίζουν το βιβλίο, πολλά από αυτά ανέκδοτα, καταρρίπτουν αδιαμφισβήτητα αυτές τις σοφιστείες και τις προσπάθειες παρερμηνείας γύρω από διάφορες πτυχές της πραγματικότητας του αγώνα του κουβανικού λαού και της πρωτοπορίας του που, εντέλει, κατάφεραν να συνδέσουν σκέψη και δράση προκειμένου να κατευθύνουν, την εποχή εκείνη, το αγωνιστικό πνεύμα και τις αγωνιστικές παραδόσεις του λαού μας και να επιτύχουν τελικά, μετά από έναν σχεδόν αιώνα, την πραγματική και οριστική ανεξαρτησία.

Ήταν γεγονότα εξαιρετικής πολιτικής σπουδαιότητας εκείνα που συνέβαλαν στο να δημιουργηθούν οι συνθήκες ώστε να δρομολογηθούν οι δράσεις που συσπείρωσαν σιγά-σιγά την πλειοψηφία του κουβανικού λαού σε ένα επαναστατικό κίνημα το οποίο, με υψηλότερο κόστος σε ανθρώπινες ζωές και βάσανα, λόγω της καταστολής της δικτατορίας, μπόρεσε να την αντιμετωπίσει και να τη νικήσει, εξασφαλίζοντας το θρίαμβο του λαού.

Όπως είναι γνωστό, μετά τη νίκη της Επανάστασης, ο Χαρτ ανέλαβε διάφορες σημαντικές υπεύθυνες θέσεις, ως υπουργός και ως ηγετικό στέλεχος στα ανώτατα όργανα του Κομμουνιστικού Κόμματος Κούβας. Επίσης, ως δημιουργός, άνθρωπος των ιδεών και αρχιτέκτων συνειδήσεων, συνεχής μελετητής της σκέψης και του έργου του Μαρτί καθώς και των κλασικών του μαρξισμού, άφησε βαθύ αποτύπωμα στην πολιτική μας κουλτούρα και συνέβαλε στη μελέτη και τη διάδοση της σκέψης του Μαρτί. Όπου δεν υπάρχει πολιτισμός, διαβεβαίωνε ο Χαρτ, υπάρχει ο δρόμος της βαρβαρότητας.

Ο Χαρτ ενστερνίστηκε άρρηκτα την κουβανική ιδιοσυγκρασία, ταυτιζόμενος πλήρως με τις ρίζες και τις καταβολές του και, τόσο στη δράση του, όσο και, ιδιαίτερα, στον τομέα του πολιτισμού, εντάχθηκε σε ό,τι καλύτερο και πλέον αυτόχthon της ιστορίας και των παραδόσεών μας. Υπήρξε ένας εμβριθής στοχαστής και ένας λαμπρός θεωρητικός της Επανάστασης, και ουδέποτε άφησε τις δυσκολίες και τα χτυπήματα της ζωής να τον πποήσουν. Κατόρθωσε πάντοτε να βγει νικητής και να συνεχίσει τον αγώνα, εμπνεόμενος από μια αρχή που χαρακτήριζε και τις πράξεις του, «να ενωθούμε για να νικήσουμε».

Ακολούθησε και στήριξε τον Φιδέλ με σαφή επίγνωση του οράματός του και της πολιτικής και ιδεολογικής του προοπτικής. Εν μέσω μιας περίπλοκης συζήτησης, μερικούς μόλις μήνες μετά το θρίαμβο της Επανάστασης, ο Χαρτ δήλωσε: Για να κατανοήσει κανείς τον Φιδέλ πρέπει να έχει ξεκάθαρο κατά νου ότι αυτός προωθεί τη σοσιαλιστική Επανάσταση με βάση την ιστορία της Κούβας και της Λατινικής Αμερικής και την αντιιμπεριαλιστική, παγκόσμια σκέψη του Χοσέ Μαρτί. Έγινε οπαδός του Φιδέλ, δήλωνε ο Χαρτ, επειδή ο Φιδέλ στάθηκε ικανός να προασπίσει και να κάνει πράξη με αξιοπρέπεια και ταλέντο τα ηθικά και δημοκρατικά παραδείγματα που ενυπάρχουν σε αυτήν την πατριωτική παράδοση.

Εσείς έχετε τώρα πρόσβαση σε αυτό το εξαιρετικό και αποσαφηνιστικό έργο, το Aldabonazo. Πρόκειται αναμφίβολα για μια συνεισφορά στη γνώση του πολιτικού προτσές όπου βασίζεται το φαινόμενο που αποτελεί η Κουβανική Επανάσταση.

Σας ευχαριστώ πολύ